

WZBOGACENIE SPRAWOZDAWCZOŚCI JEDNOSTEK: KLUCZ DO SPRAWOZDAWCZOŚCI ZINTEGROWANEJ

IFAC:

- Uważa sprawozdawczość zintegrowaną za sposób na wypracowanie bardziej spójnego systemu sprawozdawczości korporacyjnej, zaspokajającego zapotrzebowanie na jedno sprawozdanie, które dawałoby pełniejszy obraz zdolności jednostki do kreowania wartości w miarę upływu czasu;
- Zdecydowanie popiera Międzynarodową Radę ds. Sprawozdawczości Zintegrowanej (International Integrated Reporting Council, IIRC) i wdrożenie Międzynarodowych Ram Sprawozdawczości Zintegrowanej <SZ> ([International Integrated Reporting \(<IR> Framework\)](#));
- Uważa, że sprawozdanie zintegrowane może stanowić raport zbiorczy, “parasol” dla szerokiego zestawu sprawozdań i komunikatów organizacji, zapewniający lepsze wzajemne powiązanie różnych sprawozdań, uwzględniający istnienie różnych ram i regulacji, zarówno tych już dostępnych jak i tych w opracowaniu;
- Wspiera sprawozdawczość, w ramach której wytwarzane są informacje, na podstawie których można wyciągać wnioski dla potrzeb atestacji, zgodnie z międzynarodowymi standardami atestacji wysokiej jakości; oraz
- Ma świadomość, że zawód jako całość musi poczynić znaczny wkład i ma ważną rolę do odegrania w zakresie opracowania i wdrożenia wzbogaconej sprawozdawczości organizacyjnej, oraz że biegli rewidenci odgrywają ważną rolę jeśli chodzi o szerokie zasady sprawozdawczości jednostek oraz zapewnianie atestacji.

Wprowadzenie

Wszystkie organizacje, niezależnie od ich wielkości i tego, czy działają w sektorze prywatnym czy publicznym, sporządzają informacje dotyczące ważnych dla ich działalności decyzji i są użytkownikami takich informacji. Kierownictwo jednostki korzysta z informacji finansowych i niefinansowych w celu zarządzania i ukierunkowania strategii i operacji.

Na przestrzeni lat, interesariusze zewnętrzni – inwestorzy, dostawcy, wierzyciele, banki oraz regulatorzy – żądali coraz większej ilości informacji i ujawnień dotyczących zarządzania jednostką, jej kierunków strategicznych, operacji i decyzji. Umożliwia to np. inwestorom podejmowanie decyzji o inwestycjach bardziej świadomie, dostawcom podejmowanie lepszych decyzji biznesowych przy zawieraniu transakcji, a regulatorom ocenę zachowania przez organizacje zgodności z wymogami.

W ciągu ostatniego stulecia poczyniono znaczne postępy, jeśli chodzi o jedno z podstawowych źródeł informacji dla wszystkich kluczowych interesariuszy, a mianowicie sprawozdań finansowych jednostki i powiązanych z nimi informacji dodatkowych i ujawnień. Zasadniczo, sprawozdania finansowe obejmują znaczną część informacji finansowych odzwierciedlających wyniki osiągnięte przez jednostkę. W ujęciu międzynarodowym, najważniejsze standardy sprawozdawczości finansowej to Międzynarodowe

Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przeznaczone dla jednostek z sektora prywatnego i Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej Sektora Publicznego (IPSAS) dla sektora publicznego. W niektórych krajach sprawozdania finansowe sporządzane są (w formie pełnej lub skróconej) częściej niż raz na rok, np. co pół roku lub co kwartał. Sprawozdania finansowe sporządzone zgodnie ze standardami sprawozdawczości finansowej akceptowanymi na arenie międzynarodowej odgrywają nieopisanie ważną rolę na rynkach kapitałowych w odniesieniu do podejmowania decyzji przez ich uczestników.

Niemniej jednak, istnieje powszechna zgoda co do tego, że oprócz rejestrowania informacji finansowych, które jednostki sporządzają i wykorzystują do zarządzania swoją działalnością i jej ukierunkowania, ważne jest, by rejestrować i prezentować również inne informacje, głównie pozafinansowe. Informacje, które pokazują, w jaki sposób wartość jest tworzona w oparciu o różne kapitały, które nie są odpowiednio odzwierciedlone w sprawozdawczości finansowej. W związku z tym, wielu interesariuszy jednostek widząc, że sprawozdawczość finansowa sama w sobie nie jest w stanie zaspokoić wszystkich ich potrzeb informacyjnych, nadal poszukuje przydatnych informacji, w większej ilości i o większej różnorodności. Obejmuje to między innymi informacje dotyczące strategii jednostki, zarządzania, zarządzania ryzykiem, zasobów ludzkich oraz podejścia do szerszej problematyki zrównoważonego rozwoju, w tym kwestii środowiskowych i społecznych. Wiele z tych informacji można by dostarczyć użytkownikom poprzez wzbogacenie sprawozdawczości jednostek.

Regulatorzy w coraz większym stopniu świadomi są potrzeby otrzymywania szerokiego zakresu informacji o tym, jak jednostki prowadzą swoją działalność by zrealizować swoje cele organizacyjne i regulacyjne. Zwracają również coraz większą uwagę na sprawozdawczość wzbogaconą i w coraz większym stopniu uważają, że ocena organizacji – np. jej wyników czy zgodności z wymogami regulacyjnymi – zależy od szerszego zakresu informacji niż ten, który jest dostępny w sprawozdaniach finansowych. W uznaniu wagi tego problemu, wielu regulatorów rozważa najlepsze sposoby na zachęcenie organizacji do wytwarzania i publikowania szerszego spektrum informacji.

Wysoka jakość sprawozdawczości jest ważna dla wszystkich typów organizacji. W niektórych krajach już widać jak ważne jest, by jednostki sektora publicznego publikowały szerszy zakres informacji; świadectwem tego jest obowiązujący obecnie zakres sprawozdawczości i związanej z nią atestacji.

Interes publiczny

IFAC uważa, że publikacja przez jednostki szerszego zakresu informacji ważnych i użytecznych dla interesariuszy leży w interesie publicznym. Szeroki zakres publikowanych informacji:

- będzie promować przejrzystość i rozliczalność, pomoże kierownictwu jednostki i osobom sprawującym nadzór w podejmowaniu ważnych decyzji gospodarczych i wywiązaniu się z obowiązku dbałości o powierzony majątek (stewardship);
- zapewni obraz sytuacji jednostki, osiągniętych przez nią wyników, jej długoterminowego potencjału i zrównoważonego rozwoju bardziej wszechstronny niż ma to miejsce w przypadku samej tylko sprawozdawczości finansowej; oraz
- zapewni interesariuszom zewnętrznym informacje kluczowe dla podejmowania decyzji, w szczególności informacje dotyczące tych aspektów działania organizacji, które nie są w pełni

odzwierciedlone w sprawozdaniach finansowych. Chodzi tu o aspekty takie, jak kapitały,¹ wartości niematerialne, bądź też zasoby, leżące u podstaw zdolności jednostki do zachowania i tworzenia wartości.

Czym jest sprawozdawczość wzbogacona?

Domena sprawozdawczości wzbogaconej w coraz większym stopniu postrzegana jest jako rozproszona, z uwagi na odmienne wymogi sprawozdawcze dotyczące różnych celów i kapitałów. Trwa debata dotycząca tego, w jaki sposób zaspokoić szersze potrzeby informacyjne interesariuszy: za pośrednictwem jednego wspólnego kanału – sprawozdania rocznego lub zintegrowanego – czy też być może należy zastosować różne kanały dla realizacji różnych celów. Zaczęły się pojawiać rozmaite dokumenty ramowe, standardy i zasady, dotyczące rachunkowości i sprawozdawczości społecznej i środowiskowej, sprawozdawczości na temat społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR); sprawozdawczości z zakresu zarządzania aspektami środowiskowymi, społecznymi i zarządczymi (ESG); sprawozdawczości z zakresu zrównoważonego rozwoju; oraz sprawozdawczości zintegrowanej.

Sprawozdawczość tego typu polega na dostarczeniu interesariuszom jednostki informacji użytecznych do podejmowania decyzji, wykraczających poza zakres tradycyjnej sprawozdawczości finansowej i mogących zapewnić ważne powiązania pomiędzy sprawozdawczością finansową a innymi rodzajami sprawozdawczości jednostki. Niektóre organizacje już sporządzają i wykorzystują przy podejmowaniu decyzji gospodarczych ten rodzaj wszechstronnych informacji, na które inni obecnie zgłaszają zapotrzebowanie. Wzbogacona sprawozdawczość na rzecz interesariuszy zewnętrznych wymaga od jednostek dostosowania struktury wytwarzanych informacji do zapotrzebowania zgłaszanego przez adresatów tych informacji. Inne jednostki mogą wymagać przeglądu efektywności i zakresu obecnych procesów sprawozdawczości finansowej w celu ustalenia, jakie zmiany należy wprowadzić by zapewnić efektywność sprawozdawczości jednostki.

W praktyce, sprawozdawczość jednostki wykraczająca poza tradycyjną sprawozdawczość finansową może często wymagać prezentacji i ujawniania informacji zarówno o charakterze ilościowym, jak i jakościowym. Bardziej prawdopodobne jest włączenie informacji prognostycznych, dotyczących przyszłości, które nie są prezentowane w „tradycyjnej” sprawozdawczości finansowej, która koncentruje się raczej na wynikach przeszłych działań. Sprawozdawczość o charakterze ilościowym zazwyczaj nie jest wyrażona w pieniądzu; może obejmować zestawienia dotyczące wolumenu, liczby elementów, proporcji, porównań, odsetka, itp. Co ważne, tego typu sprawozdawczość może pomóc jednostkom w identyfikacji i prezentacji efektywności jednostki, w tym efektywności ładu korporacyjnego, zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.²

Opracowanie i wdrożenie ram sprawozdawczości

Zawody księgowe mogą położyć znaczący wkład we wzbogacenie sprawozdawczości jednostek i mają tu do odegrania kluczową rolę. Zawód ma długą historię angażowania się w kluczowych obszarach,

¹ Kapitały definiowane są jako „źródła wartości, od których wkładu w model biznesowy uzależniony jest sukces wszystkich organizacji i które rosną, maleją, bądź podlegają transformacji na skutek działalności gospodarczej organizacji i jej rezultatów.” W Międzynarodowych Ramach <SZ> kapitały dzielą się na kapitał finansowy, wytworzony, intelektualny, ludzki, społeczny i relacyjny, oraz kapitał naturalny.

² Zob. Stanowisko IFAC nr 7, [Effective Governance, Risk Management, and Internal Control](#). (Efektywny zarząd, zarządzanie ryzykiem i kontrola wewnętrzna)

ważnych dla opracowania i wdrożenia ram sprawozdawczości organizacyjnej, wykraczających poza tradycyjną sprawozdawczość finansową; na przykład opracowanie i udoskonalenie procesów i kontroli sprawozdawczości finansowej, jak też identyfikacja, pomiar i raportowanie kluczowych informacji o charakterze finansowym lub innym.

Kluczowe aspekty ram sprawozdawczości

Jeśli chodzi o opracowanie i wdrożenie solidnych ram sprawozdawczości organizacji, IFAC uważa że niezbędne jest rozważenie szeregu czynników.

- **Istotność**

Istotność (materiality) w sprawozdawczości finansowej może być opisana łatwiej, ilościowo bądź kwotowo. Jednak ustalenie progu istotności w sprawozdawczości wykraczającej poza tradycyjną sprawozdawczość finansową często będzie wymagać oceny jakościowej, bądź też oceny ilościowej wielkości niepieniężnych. IFAC zdaje sobie sprawę, że istnieje duża rozpiętość opinii na ten temat, co sprawia, że jest to ważny temat do dyskusji.³
- **Przydatność**

Biorąc pod uwagę rosnącą liczbę tworzonych dokumentów ramowych, IFAC dostrzega znaczną rozpiętość opinii w kwestii tego, co jest najważniejsze do uwzględnienia przy wzbogacaniu sprawozdawczości. Niektóre z kwestii istotnych dla debaty, to czynniki takie jak struktura głównych użytkowników informacji, środowisko prawne i kulturowe, poziom kompetencji organizacji, oraz jurysdykcja, w jakiej działa.
- **Wiarygodność**

Informacje, które nie są wiarygodne, zazwyczaj nie mogą być uważane za użyteczne dla podejmowania decyzji. Ważne jest, by informacje były wystarczająco wiarygodne by stanowić wartość dodaną dla użytkowników. Nieodzownym warunkiem wiarygodności informacji jest poddanie jej odpowiednim procedurom pozyskiwania materiału dowodowego, tak, by zarząd mógł być rozliczany z publikowanych informacji.
- **Porównywalność**

Solidne ramy sprawozdawczości organizacyjnej powinny być skonstruowane w taki sposób, by oprócz dostarczania informacji pozwalającej interesariuszom na ocenę poszczególnych jednostek, umożliwiały również dokonywanie odpowiednich porównań na przestrzeni czasu, jak też porównań pomiędzy jednostkami.
- **Horyzont czasowy**

Ramy sprawozdawczości jednostek często odnoszą się do kwestii dotyczących organizacji jednostki i osiąganych przez nią wyników, jak też zachowania i tworzenia wartości w krótkim, średnim i długim terminie. W związku z tym, mogą pojawiać się pewne obszary niespójności w odniesieniu do sprawozdawczości finansowej, która zasadniczo dotyczy kwestii bardziej

³ Zob. [Corporate Reporting Dialogue](#), (Dialog o sprawozdawczości korporacyjnej), [Statement of Common Principles of Materiality](#), (Określenie podstawowych zasad istotności) oraz wskazówki IIRC i IFAC dotyczące istotności w sprawozdawczości zintegrowanej - [Materiality in Integrated Reporting](#).

krótkoterminowych. Należy rozważyć, w jaki sposób te dwa typy sprawozdawczości, bardzo odmienne, ale oba bardzo ważne, mogą być prezentowane w sposób wzajemnie się uzupełniający.

Proporcjonalność

Przy opracowaniu, przyjęciu i wdrażaniu wzbogaconej sprawozdawczości, w ujęciu ramowym i organizacyjnym, należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

- wpływ takiej sprawozdawczości, zwłaszcza, jeśli zostanie jej nadany charakter obowiązkowy, na jednostki różnej wielkości; oraz
- użytkownicy informacji prezentowanych przez jednostki różnej wielkości.

W przypadku jednostek małych i średnich (MŚP) stosunek kosztów do korzyści płynących z wdrożenia nowych, dodatkowych wymogów sprawozdawczych, jest sprawą szczególnie ważną. Sprawozdawczość zintegrowana może pomóc MŚP w budowie lepszego, bardziej konkretnego rozumienia czynników determinujących zdolność jednostki do tworzenia wartości w miarę upływu czasu i przedstawić obecnym i potencjalnym inwestorom, bankom oraz innym dostawcom kapitału finansowego holistyczny obraz tego, w jaki sposób jednostka buduje wartość.

Podejście do sprawozdawczości oparte na zasadach jest zwykle łatwiejsze do przyjęcia i zastosowania do szerszego zakresu organizacji.

Charakter dobrowolny lub obowiązkowy

W niektórych krajach, sprawozdawczość wykraczająca poza tradycyjną sprawozdawczość finansową stanowi część ustawowych wymogów sprawozdawczych jednostki. IFAC ma świadomość, że gospodarki różnych krajów świata są na różnym etapie rozwoju (np. w odniesieniu do regulacji prawnej obrotu papierami wartościowymi, standardów rachunkowości, jak też kompetencji zawodów księgowych i sporządzających sprawozdania biznesowe). W połączeniu z czynnikami kulturowymi, politycznymi, prawnymi oraz innymi czynnikami środowiskowymi oznacza to, że z perspektywy globalnej na tym etapie niemożliwe jest sformułowanie rekomendacji odnośnie tego, czy sprawozdawczość wzbogacona powinna być obowiązkowa, czy też wynikać z wymagań i oczekiwań rynku. Niemniej jednak, niezależnie od wybranego podejścia, sukces będzie zależał od następujących kwestii:

- postrzegane korzyści, odnoszone przez użytkowników informacji (np. lepsze procesy decyzyjne) jak też, w ostatecznym rozrachunku, przez całe społeczeństwo (np. zrównoważony wzrost i zatrudnienie), a także to, czy korzyści te przewyższają koszt sprawozdawczości;
- akceptacja wartości sprawozdawczości wzbogaconej jako ważnego narzędzia wspomagającego podejmowanie decyzji i rozliczanie z nich;
- możliwość polegania na systemach sprawozdawczości i atestacji;
- wskazówki i materiały pomocnicze udostępniane organizacjom wdrażającym systemy sprawozdawczości wzbogaconej; oraz
- jasno określone relacje pomiędzy różnymi wymogami w zakresie sprawozdawczości, zarówno w ujęciu krajowym jak i międzynarodowym.

Atestacja

Niezależna atestacja zwiększa zaufanie użytkowników do otrzymywanych informacji. Może również pomagać jednostkom w opracowaniu systemów i procesów prowadzących do wysokiej jakości sprawozdawczości. Może to być szczególnie ważne we wczesnych latach tworzenia takiej sprawozdawczości, w miarę tego, jak rośnie pewność siebie sporządzających sprawozdania i zaufanie użytkowników do zawartych w sprawozdaniach informacji.

IFAC uważa, że sprawozdawczość jednostek powinna być prowadzona w oparciu o solidne, międzynarodowe ramy sprawozdawczości, oraz że powinna podlegać atestacji zgodnie z międzynarodowymi standardami atestacji wysokiej jakości. W związku z tym, ważne jest, by ramy sprawozdawczości zostały opracowane w sposób, który zapewni funkcjonowanie odpowiednich kryteriów, zgodnie z którymi sporządzający będą mogli określić treść sprawozdań, a specjaliści ds. atestacji będą mogli przedstawić swoje wnioski. Ramy i układy sprawozdawczości powinny mieć na celu zapewnienie, iż sprawozdania prezentowane przez poszczególne jednostki będą się charakteryzować odpowiednimi cechami; zasadniczo, muszą być przydatne, kompletne, wiarygodne, neutralne, zrozumiałe i oparte na możliwych do weryfikacji źródłach.

IFAC ma świadomość, że Międzynarodowa Rada Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych (International Auditing and Assurance Standards Board, IAASB) opublikowała standardy istotne dla zapewnienia atestacji sprawozdawczości opartej na szerokim spektrum informacji; chodzi w szczególności o Międzynarodowy Standard Usług Atestacyjnych (MSUA) 3000, *Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych* ([International Standard on Assurance Engagement \(ISAE\) 3000](#)). IAASB opublikowała również standardy dotyczące poszczególnych dziedzin, jak np. [ISAE 3410](#), *Usługi atestacyjne dotyczące sprawozdań na temat gazów cieplarnianych*. IFAC uważa, iż ważne jest, by IAASB nadal rozważała rolę atestacji w odniesieniu do szerokiego zakresu poszerzonej sprawozdawczości organizacyjnej, tak, jak czyni to np. w materiale do dyskusji, [Supporting Credibility and Trust in Emerging Forms of External Reporting: Ten Key Challenges for Assurance Engagements](#) (Wspieranie wiarygodności i zaufania w nowo powstających formach sprawozdawczości zewnętrznej: dziesięć kluczowych wyzwań w zakresie atestacji). IFAC zachęca IAASB do monitorowania rozwoju sytuacji i utrzymywania bliskich kontaktów z organizacjami takimi, jak IIRC, w celu rozważania, w jaki sposób atestacja sprawozdań zintegrowanych mogłaby służyć interesowi publicznemu i spełniać potrzeby interesariuszy.

Relacje pomiędzy różnymi ramami sprawozdawczości

IFAC zdaje sobie sprawę, że istnieje szereg zróżnicowanych rozwiązań ramowych i regulacji w zakresie sprawozdawczości, oraz że nadal opracowywane są kolejne. W związku z tym, IFAC uważa, że ważne jest zbadanie relacji pomiędzy tymi uregulowaniami ramowymi i promowanie ich globalnej spójności i konwergencji. IFAC uważa, że zainteresowanie regulatorów tematem jest zachęcające, ale widzi również, że ten wysoki poziom zainteresowania przekłada się na rosnące zróżnicowanie wymagań pomiędzy jurysdykcjami.

Choć ramy sprawozdawczości pozafinansowej jednostek nie są tak rozwinięte, jak sprawozdawczość finansowa, istnieje ryzyko, że istnienie zróżnicowanych rozwiązań ramowych, niezależnie od tego, czy skupiają się one na określonej tematyce czy kraju, może w nadchodzących latach przynieść znaczące problemy, zwłaszcza w przypadku jednostek działających w skali międzynarodowej i w różnych jurysdykcjach. Potencjalnie ogranicza to zdolność interesariuszy do dokonywania odpowiednich ocen

i podejmowania decyzji o realokacji zasobów w podniesieniu do jednostek międzynarodowych; tworzy też potencjalnie okazje do arbitrażu regulacyjnego w sytuacjach, w których sprawozdawczość taka jest obowiązkowa.

Co za tym idzie, IFAC uważa, iż niezbędne jest, by regulatorzy, instytucje stanowiące standardy, a także inne osoby zaangażowane w opracowanie ram sprawozdawczości uznawały i promowały nie tylko potrzebę wzbogacenia sprawozdawczości jednostek, ale również potrzebę spójnych i konwergentnych w skali globalnej praktyk i układów sprawozdawczości. Wyzwania związane z konwergencją układów sprawozdawczości finansowej w ciągu ostatniej dekady stanowią dla wszystkich zainteresowanych stron istotny powód do poszukiwania consensusu, a co najmniej identyfikacji wzajemnych relacji i zapewnienia spójności różnych ram sprawozdawczości, na jak najwcześniejszym etapie.

Istnienie wspólnych, powszechnie akceptowanych w skali globalnej ram sprawozdawczości pomogłoby również w stworzeniu podstaw bardziej spójnego systemu sprawozdawczości korporacyjnej.

Spójny system sprawozdawczości korporacyjnej, uwzględniający sprawozdawczość zintegrowaną

Obecna sytuacja wzbogaconej sprawozdawczości jednostek to stan rozproszony, z różnymi wymogami sprawozdawczymi dotyczącymi różnych celów i kapitałów. Prowadzi to do częstych twierdzeń o nadmiernych obowiązkach sprawozdawczych, braku przydatności sprawozdań, trudności w ich użytkowaniu przez beneficjentów / kluczowych odbiorców, kierowaniu się zgodnością z wymogami raczej niż klarownością przekazu sprawozdań oraz niespójnym podejściu.

IFAC uważa, że sprawozdawczość zintegrowana jest sposobem na stworzenie bardziej spójnego systemu sprawozdawczości korporacyjnej.

Sprawozdawczość zintegrowana opisywana jest jako *“proces, skutkujący komunikowaniem przez organizację, w najbardziej widocznej formie okresowego sprawozdania zintegrowanego, informacji o tworzeniu wartości w czasie. Raport zintegrowany to zwięzła informacja o tym, w jaki sposób strategia jednostki, jej zarządzanie, wyniki i perspektywy prowadzą do tworzenia wartości w krótkim, średnim i długim terminie.”*⁴ Celem sprawozdawczości zintegrowanej jest jak największa przydatność dla potrzeb podejmowania decyzji o alokacji kapitału finansowego; w związku z tym, jej głównymi adresatami są dostarczyciele kapitału finansowego organizacji.

Istnieje potrzeba jednego sprawozdania, które prezentowałoby pełniejszy obraz zdolności jednostki do tworzenia wartości w czasie, a także zapewniałoby lepsze wzajemne powiązanie różnych sprawozdań. Sprawozdanie zintegrowane może służyć jako „parasol” dla szerokiego zestawu sprawozdań i komunikatów sporządzanych przez jednostkę. Gdyby użyć porównania z ośmiornicą, sprawozdanie zintegrowane byłoby jej głową. Sprawozdawczość zintegrowana ma na celu uzupełnianie i wzbogacanie innych opracowań i może być stosowana w trybie ciągłym do wszystkich istotnych sprawozdań i komunikatów sporządzanych przez jednostkę.

W niektórych krajach istnieje możliwość zastosowania sprawozdawczości zintegrowanej do istniejących uregulowań, dotyczących komentarza zarządu. Może również być stosowana, w sposób skalowalny i proporcjonalny, do wszystkich jednostek, niezależnie od ich wielkości i sektora, w którym działają.

⁴ Zob. par. 1.2 i 1.3 dokumentu [Consultation Draft of the International <IR> Framework Integrated Reporting](#), (Projekt do konsultacji, międzynarodowe ramy sprawozdawczości zintegrowanej <SZ>) kwiecień 2013 r.

Co ważne, sprawozdawczość zintegrowana to coś więcej niż tylko sporządzenie dodatkowego sprawozdania. Oparta jest ona na *myśleniu zintegrowanym* i prowadzi do zmiany sposobu myślenia firm w kwestii zachowania i tworzenia wartości. Myślenie zintegrowane obejmuje zmiany w organizacji, tak, by wszyscy jej członkowie zwiększyli swój wkład w szerszą i bardziej długoterminową koncepcję tworzenia wartości poprzez lepsze rozumienie tego, w jaki sposób wartość jest tworzona. To z kolei powinno prowadzić do lepszych rezultatów sprawozdawczości, odpowiadającej na systemowe ryzyka dla rynków kapitałowych i finansowych oraz wyzwania w zakresie zrównoważonego rozwoju.⁵

Te właśnie czynniki miała na względzie koalicja globalna przy tworzeniu IIRC – konieczność ewolucji sprawozdawczości, tak, by spełniała potrzeby XXI wieku.

Wiarygodność i zaufanie do jednostek i ich sprawozdawczości musi opierać się na efektywnym zarządzaniu, a także atestacji przez audytorów wewnętrznych i zewnętrznych. Zapewni to powiązanie sprawozdawczości z nadzorem i decyzjami podejmowanymi przez osoby sprawujące nadzór, skutkujące lepszymi decyzjami i zachowaniami zgodnymi z długoterminowymi celami i wynikami.

Inne uregulowania ramowe

Niektóre spośród kluczowych istniejących obecnie lub właśnie opracowywanych, ram i układów sprawozdawczości to:

- Globalna Inicjatywa Sprawozdawcza (Global Reporting Initiative, GRI) – jej celem jest wyposażenie organizacji w kompleksowe ramy sprawozdawczości w aspekcie zrównoważonego rozwoju, umożliwiające ujawnianie przyjętego przez zarząd podejścia, a także środowiskowych, społecznych i ekonomicznych skutków działalności organizacji;
- UN Global Compact – inicjatywa strategiczna dla organizacji, które w swoich strategiach i operacjach zobowiążą się do kierowania się dziesięcioma powszechnie przyjętymi zasadami praw człowieka, pracy, ochrony środowiska i zapobiegania korupcji. Celem inicjatywy jest to, by jednostki działające w globalnej gospodarce pomagały w rozwoju rynków, handlu, technologii, oraz finansów w sposób niosący korzyści dla gospodarek i społeczeństw całego świata;
- Carbon Disclosure Project i Climate Disclosure Standards Board (CDSB) – mają na celu stworzenie globalnego ramowego trybu mierzenia, ujawniania, zarządzania i udostępniania przez firmy kluczowych informacji z zakresu ochrony środowiska. Inicjatywa ta oferuje globalne ramy sprawozdawczości w zakresie zmian klimatu, których celem jest powiązanie sprawozdawczości finansowej i związanej ze zmianami klimatu, tak, by dostarczyć twórcom polityki i inwestorom jasnych, rzetelnych informacji dla potrzeb podejmowania decyzji;
- Międzynarodowa Rada Standardów Rachunkowości Sektora Publicznego (International Public Sector Accounting Standards Board, IPSASB) – Rada opracowuje założenia koncepcyjne dla sprawozdawczości finansowej przeznaczenia ogólnego jednostek sektora publicznego, co leży u podstaw opracowania IPSAS i wytycznych w zakresie rekomendowanych praktyk (Recommended Practice Guidelines). Tematy wykraczające poza zakres tradycyjnej sprawozdawczości finansowej, jakimi zajmuje się IPSASB, obejmują między innymi

⁵ Zob. [The 2030 Agenda for Sustainable Development: A Snapshot of the Accountancy Profession's Contribution](#) (Plan zrównoważonego rozwoju do roku 2030: obraz wkładu profesji księgowych) oraz [Creating Value with Integrated Thinking](#) (Tworzenie wartości poprzez myślenie zintegrowane).

sprawozdawczość w zakresie realizowanych usług i długoterminowej stabilności finansów sektora publicznego;

- Rada ds. Standardów Rachunkowości Zrównoważonego Rozwoju (Sustainability Accounting Standards Board, SASB) jej celem jest opracowanie i rozpowszechnianie branżowych standardów rachunkowości, dotyczących kwestii zrównoważonego rozwoju, opracowanych w kontekście ram regulacyjnych USA, dotyczących w szczególności spółek notowanych na giełdzie;
- Wytyczne dla przedsiębiorstw międzynarodowych OECD (Guidelines for Multinational Enterprises) – ogólne rekomendacje dla rządów w zakresie wpływania na przedsiębiorstwa międzynarodowe, a także przeznaczone do dobrowolnego stosowania zasady i standardy odpowiedzialnego prowadzenia biznesu w obszarach takich, jak zatrudnienie i relacje przemysłowe, prawa człowieka, ochrona środowiska, ujawnianie informacji, zwalczanie łapownictwa, interes konsumenta, nauka i technologia, konkurencja oraz opodatkowanie; oraz
- Różne wymogi w zakresie sprawozdawczości zawarte obecnie w przepisach i regulacjach dotyczących korporacji, papierów wartościowych oraz innych przepisach, w tym obejmujących sprawozdawczość o charakterze opisowym, uzupełniającą sprawozdawczość finansową, jak np. sprawozdanie rady dyrektorów, komentarz zarządu, omówienie i analiza zarządu, a także przegląd operacyjny i finansowy.

IFAC przyznaje, że sprawozdawczość zintegrowana mogłaby pełnić funkcję „parasola” dla dialogu dotyczącego sprawozdawczości korporacyjnej i wspiera dialog o sprawozdawczości korporacyjnej ([Corporate Reporting Dialogue](#)), inicjatywę rozpoczętą przez IIRC i obejmującą organizacje zajmujące się stanowieniem standardów i uregulowań ramowych o charakterze międzynarodowym. Celem Dialogu jest promowanie większej spójności i porównywalności pomiędzy ramami sprawozdawczości, standardami i powiązanymi wymogami.

Rola zawodowych księgowych

IFAC zdecydowanie popiera i zachęca do zaangażowania zawodu na tym ważnym nowym polu. Umiejętności i wiedza zawodowych księgowych są bardzo przydatne w rozwoju sprawozdawczości organizacyjnej, w odniesieniu np. do zarządzania i prezentowania wyników jednostki, oceny i rozwoju odpowiedniej sprawozdawczości z zakresu kontroli wewnętrznej i zarządu, w kwestiach dotyczących wyceny a także w zakresie atestacji i podnoszenia wiarygodności prezentowanych w sprawozdaniach informacji. Zawodowi księgowi są również odpowiednio usytuowani do tego, by pomagać w rozwoju zintegrowanego myślenia.

W szczególności, zawodowi księgowi przyczyniają się do rozwoju sprawozdawczości organizacyjnej pełniąc następujące role:

- Zawodowi księgowi w biznesie, odgrywający w jednostkach ważną rolę w zakresie opracowania uzasadnień biznesowych, zarządzania efektywnością działania, wdrażania systemów i układów sprawozdawczości, a także oceny i pomocy w rozwoju systemów zarządu i zarządzania ryzykiem, oraz silnej kontroli wewnętrznej;
- Specjaliści ds. atestacji, którzy odgrywają kluczową rolę, jeśli chodzi o atestację, a co za tym idzie, wzmocnienie wiarygodności sprawozdawczości jednostek poprzez zastosowanie międzynarodowych standardów atestacji wysokiej jakości; oraz

- Księgowi świadczący usługi profesjonalne, którzy w wielu krajach odgrywają ważną rolę jako doradcy i konsultanci jednostek w zakresie sprawozdawczości organizacyjnej, w szczególności w przypadku średnich i małych jednostek.

Rola i praca IFAC

IFAC uważa, że ważne jest, by zawód był zaangażowany, wpływał i stymulował rozwój udoskonalonej sprawozdawczości organizacyjnej.

W szczególności, IFAC:

- ma wkład w prace prowadzone przez IIRC w kontekście swojego partnerstwa strategicznego z IIRC (zdefiniowanego w Memorandum Porozumienia, w którym IFAC określana jest jako Kluczowy Partner <SZ> (<IR> [Breakthrough Partner](#));
- monitoruje i ma swój wkład w prace innych organizacji stanowiących standardy i kształtujących opinie, jak GRI, CDSB, czy SASB;
- monitoruje rozwój sytuacji i zachęca zawód – zawodowe organizacje księgowych, firmy rachunkowe, a także poszczególne osoby praktykujące zawód księgowego – do angażowania się w inicjatywy mające na celu poprawę sprawozdawczości organizacyjnej; oraz
- publikuje wskazówki, pomagające zawodowym księgowym w odegraniu ich roli w zakresie wzbogacania sprawozdawczości organizacyjnej.⁶

Implikacje dla organizacji członkowskich IFAC

Globalna akceptacja dla wzbogaconej sprawozdawczości organizacji będzie silnie uzależniona od akceptacji w poszczególnych krajach i regionach. IFAC odnotowuje aktywne zaangażowanie wielu organizacji członkowskich w tę problematykę i zachęca je do tego, by nadal promowały wagę sprawozdawczości organizacyjnej wykraczającej poza tradycyjną sprawozdawczość finansową w swoich krajach i regionach, a także by promowały i wspierały potrzebę spójności i konwergencji w skali globalnej. Jeśli chodzi o organizacje członkowskie, które jeszcze nie są aktywnie zaangażowane w tę kwestię, IFAC zachęca je do większego zaangażowania.

Ponadto, IFAC stara się wyposażyć organizacje członkowskie w niezbędne kompetencje i umiejętności, które umożliwią im zaangażowanie się w tę ważną działalność. Jest to szczególnie ważne dla przedstawicieli zawodu pracujących w małych i średnich praktykach, świadczących usługi na rzecz MŚP, ponieważ nowe lub dodatkowe wymogi w zakresie sprawozdawczości mają często znaczący wpływ na średnie i małe praktyki oraz MŚP, które dysponują nieznacznym, lub żadnym doświadczeniem i wiedzą w tej dziedzinie.

W szczególności, IFAC zachęca członków i współpracowników by przyczyniali się do rozpowszechniania stanowiska IFAC opisanego w niniejszym dokumencie poprzez:

- promowanie świadomości opisywanej problematyki, zwłaszcza we własnych jurysdykcjach;
- opracowanie oferty kształcenia zawodowego i ustawicznego doskonalenia zawodowego poruszającej tematy istotne dla wzbogaconej sprawozdawczości organizacyjnej; oraz

⁶ Zob. np. [International Good Practice Guide, Principles for Effective Business Reporting Processes](#) (Wskazówki w zakresie międzynarodowych dobrych praktyk, *Zasady efektywnych procesów sprawozdawczości w biznesie*)

- tam, gdzie ma to zastosowanie, wykorzystanie relacji z rządem i instytucjami regulacyjnymi w celu promowania globalnej spójności i konwergencji ram sprawozdawczości organizacyjnej.

Niniejsze Stanowisko zostało sporządzone przez IFAC. Zatwierdzony tekst niniejszego Stanowiska został opublikowany w języku angielskim. W celu uzyskania większej ilości informacji prosimy o kontakt na adres email: publicpolicy@ifac.org

Copyright © styczeń 2017, International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone. Wykonanie kopii niniejszego dokumentu jest dozwolone, pod warunkiem użycia wykonanych kopii do celów akademickich lub osobistych, nie zaś w celu sprzedaży lub rozpowszechniania. Na każdym egzemplarzu koniecznie musi być umieszczona następująca informacja o prawie autorskim: "Copyright © January 2017 by the International Federation of Accountants (IFAC). All rights reserved. Used with permission of IFAC. Contact permissions@ifac.org for permission to reproduce, store or transmit this document." W innych wypadkach, konieczne jest uzyskanie zgody IFAC na kopiowanie, przechowywanie, transmisję, bądź inne tego typu użytkowanie niniejszego dokumentu, za wyjątkiem przypadków dozwolonych przez prawo. Kontakt permissions@ifac.org.

ISBN: 978-1-60815-325-1

Niniejszy dokument *Wzbogacenie sprawozdawczości jednostek: klucz do sprawozdawczości zintegrowanej*, opublikowany w języku angielskim przez International Federation of Accountants (IFAC) w styczniu 2017 r., został przetłumaczony na język polski przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów (KIBR) w marcu 2017 r. i jest powielany za zgodą IFAC. Zatwierdzonym tekstem dokumentu *Wzbogacenie sprawozdawczości jednostek: klucz do sprawozdawczości zintegrowanej* jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim.

Tekst dokumentu *Wzbogacenie sprawozdawczości jednostek: klucz do sprawozdawczości zintegrowanej* w języku angielskim © 2017 International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst dokumentu *Wzbogacenie sprawozdawczości jednostek: klucz do sprawozdawczości zintegrowanej* w języku polskim © 2017 International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: *Enhancing Organizational Reporting: Integrated Reporting Key*, ISBN: 978-1-60815-325-1

MISJA IFAC

IFAC służy interesowi publicznemu i wzmocnieniu zawodu księgowego poprzez:

- wspieranie rozwoju wysokiej jakości standardów międzynarodowych;
- promowanie przyjęcia i wdrożenia takich standardów;
- budowę zdolności instytucjonalnych zawodowych organizacji księgowych; oraz
- wypowiedanie się w kwestiach dotyczących interesu publicznego.

Stanowisko przetłumaczone przez:

